Arkeoloğun Kanıt Çantası

5. sınıf sosyal bilgiler - Tahıl Evi

Öğrenci: .....

Bütün buluntular, yerleşimler ve inceleme kayıtları özgün kurmacadır. Gerçek müze eseri veya kazı belgesi değildir. Çizimler ve plan ölçekli değildir.

Kurmaca A yerleşimi · Yapı 1 · Aynı kullanım evresi

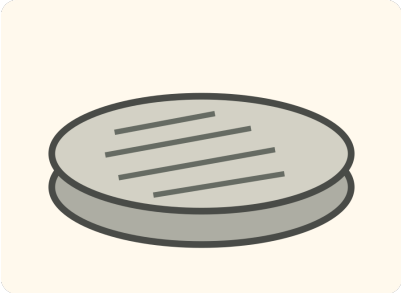
İlk buluntu tepsisi

A - Taneli kap

Yapı 1 · A1 odası

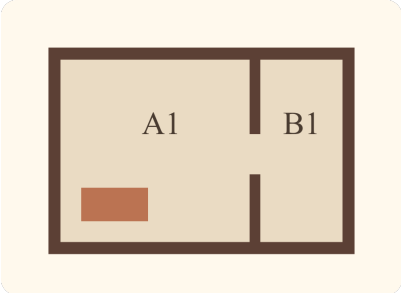
Kurmaca laboratuvar kaydı: Kabın içindeki kalıntılar tahıl olarak tanımlandı. Kabın taşındığı başka bir yer bilinmiyor.

B - Aşınmış taş

Yapı 1 · A1 odası

Kurmaca laboratuvar kaydı: Taşın aşınmış yüzeyinde tahıl kalıntıları bulundu.

C - Yerleşim planı

Yapı 1 · A1 oda, B1 depo bölmesi

Kurmaca kazı kaydı: A1 ana odası ile B1 yan bölmesi aynı yapım evresine aittir. Plan ölçekli değildir.

Laboratuvar kaydı çizimden okunamaz. Önce çizimi, ardından kayıt metnini incele. Nesneler aynı yapıya ve kullanım evresine aittir.

Buluntu inceleme fişim

Her ifadeyi gözlem ya da yorum olarak işaretle. Gözlem doğrudan görülen özelliktir; kullanım açıklaması yorumdur.

A - Taneli kap

İfade	Gözlem / Yorum
Kabın içinde üç tane biçimi görülüyor.	.....
Bu kap tahıl saklamak için kullanılmış olabilir.	.....

B - Aşınmış taş

İfade	Gözlem / Yorum
Taşın yüzeyinde birbirine paralel çizgiler var.	.....
Bu taşla tahıl işlenmiş olabilir.	.....

C - Yerleşim planı

İfade	Gözlem / Yorum
Planda yan yana iki dikdörtgen bölüm var.	.....
Bu yapı farklı ev içi etkinlikler için kullanılmış olabilir.	.....

Gerekçemi kendi sözlerimle açıklıyorum

.....

.....

İlk sergi taslağım

Her etikete karar ver. İlk iki etiketi iki ayrı ilgili buluntuyla destekle. Belirlenemeyen bilgiye kaynak bağlama. Yeni buluntu sayfasını henüz açma.

Etiket 1: Bu yapıda tahıl işleme ve saklama etkinlikleri yapılmış olabilir.

[ ] Kanıtla destekleniyor [ ] Bu kaynaklarla belirlenemiyor

Kanıt kodları ve ilişkileri: .....

.....

Etiket 2: Tahıl saklama etkinliği bölmeli bir yapı içinde gerçekleşmiş olabilir.

[ ] Kanıtla destekleniyor [ ] Bu kaynaklarla belirlenemiyor

Kanıt kodları ve ilişkileri: .....

.....

Etiket 3: Bu yapıda iplik üretilmiş olabilir.

[ ] Kanıtla destekleniyor [ ] Bu kaynaklarla belirlenemiyor

Kanıt kodları ve ilişkileri: .....

.....

Etiket 4: Bu evde yaşayan kişinin adı kesin olarak biliniyor.

[ ] Kanıtla destekleniyor [ ] Bu kaynaklarla belirlenemiyor

Kanıt kodları ve ilişkileri: .....

.....

Yeni buluntu - Ayrı dağıtın

Öğretmen: İlk taslak tamamlandıktan sonra bu sayfayı verin. Önceki sayfayı değiştirmeden saklayın.

D - Yeni buluntu: ağırşak

Yapı 1 · A1 odası · Aynı evre

Kurmaca inceleme kaydı: Ortası delik ağırşakta dönme aşınması ve iplik lifi saptandı. Bu kayıt iplik üretimini destekler; bütün evlerin aynı işi yaptığını göstermez.

İfade	Gözlem / Yorum
Yuvarlak nesnenin ortasında bir delik var.	.....
Bu yapıda iplik üretilmiş olabilir.	.....

Üçüncü etiketin ilk kararı: .....

Yeni kararım ve kanıtım: .....

Neden değiştirdim? .....

.....

Kişinin adını artık biliyor muyuz? Hangi bilgi hâlâ belirlenemiyor?

.....

Küçük sergim

Ziyaretçiye buluntuları, çıkarımlarını ve kanıtların sınırını kendi sözlerinle anlat. En az bir açıklamada iki farklı buluntunun ilişkisini belirt. Tek bir hazır metin zorunlu değildir.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Öğretmen gözlemi - Otomatik kaynak puanından ayrı

[ ] Gözlem ile yorum ayrıldı. [ ] İlgili kaynaklar açıklandı.

[ ] Bilinmeyen bilgi kesinleştirilmedi. [ ] Metin incelendi.

Öğretmen cevap anahtarı

A - Taneli kap

Kabın içinde üç tane biçimi görülüyor. = Gözlem

Bu kap tahıl saklamak için kullanılmış olabilir. = Yorum

B - Aşınmış taş

Taşın yüzeyinde birbirine paralel çizgiler var. = Gözlem

Bu taşla tahıl işlenmiş olabilir. = Yorum

C - Yerleşim planı

Planda yan yana iki dikdörtgen bölüm var. = Gözlem

Bu yapı farklı ev içi etkinlikler için kullanılmış olabilir. = Yorum

D - Yeni buluntu: ağırşak

Yuvarlak nesnenin ortasında bir delik var. = Gözlem

Bu yapıda iplik üretilmiş olabilir. = Yorum

İlk taslak ve yeni buluntudan sonraki kararlar

Etiket 1: Destekleniyor > Destekleniyor. Son kanıt: A, B

Etiket 2: Destekleniyor > Destekleniyor. Son kanıt: A, C

Etiket 3: Belirlenemiyor > Destekleniyor. Son kanıt: D

Etiket 4: Belirlenemiyor > Belirlenemiyor. Son kanıt: Yok

A ve B birlikte tahıl işleme/saklama etkinliklerini; A ve C, kap ile yapının mekânsal bağlamını destekler. D iplik üretimi yorumuna kanıt sağlar. Hiçbiri ev sahibinin adını söylemez. İlk bilinmiyor kararı hata değildir. Özgün metinde tek bir kalıp aranmaz.

Program ilişkisi: SB.5.3.2; gerçek ilk yerleşimleri araştırma çalışmasına hazırlık. Resmî program: https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/20268149286708-Sosyal%20Bilgiler%20D%C3%96P.pdf#page=50

Çizim ve kayıtlar: Akıllı Tahta için özgün üretim. Müze görseli kopyalanmadı. Karşılaştırma kaynakları:

Çatalhöyük Araştırma Projesi · Evlerin mimarisi: https://www.catalhoyuk.com/site/architecture - Oda, depo ve ev içi etkinlik bağlamı; çizimler kopyalanmadı.

Penn Museum · Neolitik ağırşak, 13237: https://collections.penn.museum/collections/object/364987 - Ortası delik ağırşak türü için müze karşılaştırması; oyundaki nesne bu eser değildir.

UNESCO · Çatalhöyük: https://whc.unesco.org/en/list/1405/ - İlk yerleşimlerin sosyal yaşamını mimari ve buluntularla inceleme bağlamı.